RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

CONSEIL D'ÉTAT
section de législation

advies 75.085/VR
van 22 februari 2024

avis 75.085/VR
du 22 février 2024

over

sur

een voorontwerp van wet, vier voorontwerpen van decreet en een voorontwerp van ordonnantie houdende instemming met het samenwerkingsakkoord tussen de Vlaamse Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Waalse Gewest, het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en de federale Staat 'over de interbestuurlijke uitvoering van verordening (EU) 2018/1724 van het Europees Parlement en de Raad van 2 oktober 2018 tot oprichting van één digitale toegangspoort voor informatie, procedures en diensten voor ondersteuning en probleemoplossing en houdende wijziging van verordening (EU) nr. 1024/2012'

un avant-projet de loi, quatre avant-projets de décret et un avant-projet d'ordonnance portant assentiment à l'accord de coopération entre la Communauté flamande, la Région flamande, la Communauté française, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région de Bruxelles-Capitale et l'État fédéral 'sur l'exécution intergouvernementale du règlement (UE) 2018/1724 du Parlement Européen et du Conseil du 2 octobre 2018 établissant un portail numérique unique pour donner accès à des informations, à des procédures et à des services d'assistance et de résolution de problèmes et modifiant le règlement (UE) n°1024/2012'

‡LW-ADEYPBJAJ-HFAIFXV‡

Op 12 december 2023 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Staatssecretaris voor Digitalisering, belast met Administratieve Vereenvoudiging, toegevoegd aan de Eerste Minister, mede namens de bevoegde ministers van de Vlaamse Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest verzocht binnen een termijn van dertig dagen, verlengd tot vijfenveertig dagen,[*] een advies te verstrekken over een voorontwerp van wet, vier voorontwerpen van decreet en een voorontwerp van ordonnantie houdende instemming met het samenwerkingsakkoord tussen de Vlaamse Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Waalse Gewest, het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en de federale Staat 'over de interbestuurlijke uitvoering van verordening (EU) 2018/1724 van het Europees Parlement en de Raad van 2 oktober 2018 tot oprichting van één digitale toegangspoort voor informatie, procedures en diensten voor ondersteuning en probleemoplossing en houdende wijziging van verordening (EU) nr. 1024/2012'.

De voorontwerpen zijn door de verenigde kamers onderzocht op 13 februari 2024. De verenigde kamers waren samengesteld uit Jeroen VAN NIEUWENHOVE, kamervoorzitter, voorzitter, Bernard BLERO, kamervoorzitter, Koen MUYLLE, Géraldine ROSOUX, Elly VAN DE VELDE en Dimitri YERNAULT, staatsraden, Marianne DONY en Bruno PEETERS, assessoren, en Charles-Henri VAN HOVE en Yves DEPOORTER, griffiers.

Het verslag is uitgebracht door Roger WIMMER, eerste auditeur, en Ronald VAN CROMBRUGGE, adjunct-auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Koen MUYLLE, staatsraad.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 22 februari 2024.

*

[*] Deze verlenging vloeit voort uit artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, waarin wordt bepaald dat de termijn van dertig dagen verlengd wordt tot vijfenveertig dagen in het geval waarin het advies gegeven wordt door de verenigde kamers met toepassing van artikel 85*bis*.

‡LW-ADEYPBJAJ-HFAIFXV‡

Le 12 décembre 2023, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par le Secrétaire d'État à la Digitalisation, chargé de la Simplification administrative, adjoint au Premier Ministre, également au nom des ministres compétents de la Communauté flamande, de la Région flamande, de la Communauté française, de la Communauté germanophone, de la Région wallonne et de la Région de Bruxelles-Capitale à communiquer un avis dans un délai de trente jours, prorogé à quarante-cinq jours [*], sur un avant-projet de loi, quatre avant-projets de décret et un avant-projet d'ordonnance portant assentiment à l'accord de coopération entre la Communauté flamande, la Région flamande, la Communauté française, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région de Bruxelles-Capitale et l'État fédéral 'sur l'exécution intergouvernementale du règlement (UE) 2018/1724 du Parlement Européen et du Conseil du 2 octobre 2018 établissant un portail numérique unique pour donner accès à des informations, à des procédures et à des services d'assistance et de résolution de problèmes et modifiant le règlement (UE) n°1024/2012'.

Les avant-projets ont été examinés par les chambres réunies le 13 février 2024. Les chambres réunies étaient composées de Jeroen VAN NIEUWENHOVE, président de chambre, président, Bernard BLERO, président de chambre, Koen MUYLLE, Géraldine ROSOUX, Elly VAN DE VELDE et Dimitri YERNAULT, conseillers d'État, Marianne DONY et Bruno PEETERS, assesseurs, et Charles-Henri VAN HOVE et Yves DEPOORTER, greffiers.

Le rapport a été présenté par Roger WIMMER, premier auditeur, et Ronald VAN CROMBRUGGE, auditeur adjoint.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Koen MUYLLE, conseiller d'État.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 22 février 2024.

*

[*] Cette prorogation résulte de l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 2°, des lois 'sur le Conseil d'État', coordonnées le 12 janvier 1973, qui dispose que le délai de trente jours est prorogé à quarante-cinq jours dans le cas où l'avis est donné par les chambres réunies en application de l'article 85*bis*.

‡LW-ADEYPBJAJ-HFAIFXV‡

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond[1], alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN DE VOORONTWERPEN

2. De voor advies voorgelegde voorontwerpen van wet, decreet en ordonnantie strekken tot instemming met het samenwerkingsakkoord[2] tussen de Vlaamse Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Waalse Gewest, het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en de federale Staat 'over de interbestuurlijke uitvoering van Verordening (EU) 2018/1724 van het Europees Parlement en de Raad van 2 oktober 2018 tot oprichting van één digitale toegangspoort voor informatie, procedures en diensten voor ondersteuning en probleemoplossing en houdende wijziging van Verordening (EU) nr. 1024/2012'.

Ter uitvoering van verordening (EU) 2018/1724 van het Europees Parlement en de Raad van 2 oktober 2018 'tot oprichting van één digitale toegangspoort voor informatie, procedures en diensten voor ondersteuning en probleemoplossing en houdende wijziging van Verordening (EU) nr. 1024/2012' voorziet dat samenwerkingsakkoord onder meer in een "interbestuurlijke governancestructuur" (artikel 5 van het samenwerkingsakkoord[3]), die bestaat uit een programmastuurgroep (artikel 6), de algemene coördinatoren (artikelen 7 en 8), de technische en informatiecoördinatoren (artikelen 9 en 10), de algemene coördinatiegroep (artikel 11), en het interbestuurlijke team, dat belast is met de operationele interbestuurlijke uitvoering[4] van verordening (EU) 2018/1724 (artikel 12). Voorts worden bepaalde lasten verdeeld die de uitvoering van de verplichtingen die aan België zijn opgelegd door verordening (EU) 2018/1724, met zich brengt (artikel 13).

BEVOEGDHEID

3.1. In de memorie van toelichting bij het voorontwerp van wet staat het volgende:

> "Deze Verordening omvat in wezen de volgende drie luiken (i) een informatie luik (zie bijlage I van de Verordening, die de lijst bevat van informatiegebieden die voor burgers

[1] Aangezien het om voorontwerpen van wet, decreet of ordonnantie gaat, wordt onder "rechtsgrond" de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

[2] En wat betreft het voorontwerp van decreet van het Waalse Gewest en van de Franse Gemeenschap en het voorontwerp van ordonnantie van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, met het uitvoerend samenwerkingsakkoord: zie hieromtrent opmerkingen 9 tot 11.

[3] Dat artikel heeft, net zoals de artikelen 13, 15 en 18 tot 24 van het samenwerkingsakkoord, geen opschrift, terwijl de overige artikelen van het samenwerkingsakkoord wel over een dergelijk opschrift beschikken. Wanneer er wordt voor gekozen om aan de artikelen een opschrift te geven (zie hieromtrent: *Beginselen van de wetgevingstechniek. Handleiding voor het opstellen van wetgevende en reglementaire teksten*, Raad van State, 2008, aanbeveling 54, te raadplegen op de internetsite van de Raad van State (www.raadvst-consetat.be)), dan zou dit op een systematische wijze moeten gebeuren.

[4] Het is raadzaam in de memorie van toelichting bij de voorontwerpen te verduidelijken wat hiermee wordt bedoeld.

‡LW-ADEYPBJAJ-HFAIFXV‡

en bedrijven van belang zijn bij de uitoefening van hun rechten uit hoofde van artikel 2, lid 2, a) van de Verordening, en die hun door de interne markt worden verleend), (ii) een luik 'online procedure' (zie bijlage II van de Verordening, die een overzicht bevat van de procedures die online beschikbaar moeten zijn. Daarnaast wordt ook informatie en een link naar de onlineprocedures die tot de informatiegebieden van bijlage I behoren, verstrekt) en (iii) een luik 'diensten voor ondersteuning en probleemoplossing' (zie bijlage III van de Verordening, waarin alle bedoelde diensten worden opgesomd).

De implementatie van de Verordening is de verantwoordelijkheid van alle Belgische beleidsniveaus (federaal, gefedereerde entiteiten, lokale en provinciale overheden). Elk van de 3 luiken van de Verordening (informatie, procedures en diensten voor ondersteuning) bevat elementen die ofwel tot de bevoegdheden van de gefedereerde entiteiten, lokale en provinciale overheden, ofwel tot de federale bevoegdheden behoren, ofwel een gemengde bevoegdheid betreffen (o.a. voor de ontwikkeling van de procedure inzake het starten, beheren en stoppen van een onderneming)."

De Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en de Franse Gemeenschapscommissie zijn echter geen partij bij dat samenwerkingsakkoord.

3.2. Op een vraag daarover heeft de gemachtigde ambtenaar het volgende geantwoord:

"Het doel van het Samenwerkingsakkoord in kwestie is de uitvoering van Verordening (EU) 2018/1724 van het Europees Parlement en de Raad van 2 oktober 2018 tot oprichting van één digitale toegangspoort voor informatie, procedures en diensten voor ondersteuning en probleemoplossing (hierna 'SDG-Verordening'). De uitvoering van de SDG-Verordening noodzaakt de samenwerking van verschillende entiteiten, die elk binnen hun eigen bevoegdheid optreden.

De SDG-Verordening voorziet hoofdzakelijk in drie belangrijke luiken, namelijk:

- Een informatie luik (bijlage I van de verordening);
- Een online procedure luik (bijlage II van de verordening);
- Een luik 'diensten voor ondersteuning en probleemoplossing' (bijlage III van de SDG-Verordening).

Het tweede luik betreft het uitwerken van online procedures voor burgers en ondernemingen. Sommige van deze procedures raken aan de bevoegdheid van de gemeenschappen, meer in het bijzonder onderwijs (artikelen 127 en 130 Grondwet). Voor een aantal van deze procedures is ook een samenwerking noodzakelijk met de door de federale overheid te ontwikkelen bouwsteen mbt *only once technical system* adhv samenwerkingsakkoord. Voorbeelden van online uit te voeren onderwijs gerelateerde procedures zijn onder andere:

- Aanvraag bij een overheidsorgaan of -instantie van studiefinanciering, zoals studiebeurzen en studieleningen, voor tertiair onderwijs;
- Indiening van een initieel verzoek tot toelating tot een openbare instelling voor tertiair onderwijs;
- Verzoek om academische erkenning van diploma's, getuigschriften of andere bewijzen van studies of opleidingen waarbij er eveneens een raakvlak is met de procedure 'creatie van een onderneming' en waarvoor een samenwerking tussen de federale overheid en de gemeenschappen noodzakelijk is

Bovenvermelde procedures brengen dan ook een rechtstreekse betrokkenheid van de gemeenschappen bij het opstellen van het Samenwerkingsakkoord SDG met zich mee.

‡LW-ADEYPBJAJ-HFAIFXV‡

Echter, voor wat de Gemeenschapscommissies betreft (artikel 60 bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen), zijn er geen onmiddellijke raakvlakken met de SDG-Verordening. We maken daarbij een onderscheid tussen de bevoegdheden van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie enerzijds, en de Franse en Vlaamse Gemeenschapscommissies anderzijds:

- De Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (artikel 135 Grondwet) treedt op als volwaardig wetgevend orgaan voor de bi-persoonsgebonden aangelegenheden in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, voornamelijk met betrekking tot gezondheidsbeleid en bijstand aan personen. De SDG-Verordening heeft geen raakvlakken met de bevoegdheden toegekend aan de GGC, wat bijgevolg verantwoord dat de GGC niet opgenomen werd als partij in het SDG Samenwerkingsakkoord.

- De Franse Gemeenschapscommissie (artikel 136 Grondwet) treedt op als gedecentraliseerde orgaan van de Franse Gemeenschap voor de aangelegenheden van de gemeenschappen (onderwijs, persoonsgebonden, cultuur). Ze moet de decreten van de Franse Gemeenschap naleven, onder het toezicht van deze laatste. In die zin werd de Franse Gemeenschapscommissie niet rechtstreeks als partij betrokken bij het goedkeuringsproces van het Samenwerkingsakkoord SDG, maar onrechtstreeks via de Brusselse regionale coördinator."

3.3. Dat standpunt kan niet worden gevolgd.

Vooreerst valt niet uit te sluiten dat ook de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie[5] en de Franse Gemeenschapscommissie,[6] net zoals de andere gemeenschapsoverheden die partij zijn bij het samenwerkingsakkoord, bevoegd zijn voor bepaalde informatiegebieden genoemd in bijlage I bij verordening (EU) 2018/1724.

Vervolgens wordt opgemerkt dat de artikelen 1, lid 1, b), en 14 van die verordening – die bij artikel 17 van het voorliggende samenwerkingsakkoord ten uitvoer zouden worden gelegd – een technisch systeem invoeren voor de geautomatiseerde uitwisseling van bewijs tussen de bevoegde instanties van de verschillende lidstaten, en dit met het oog op de uitwisseling

[5] Overeenkomstig artikel 63, eerste lid, van de bijzondere wet van 12 januari 1989 'met betrekking tot de Brusselse Instellingen' oefenen het verenigd college en de verenigde vergadering van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie onder meer de bevoegdheden uit die worden bedoeld in artikel 5 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 'tot hervorming der instellingen'.

[6] Pro memorie: de uitoefening van bepaalde bevoegdheden bedoeld in de artikelen 4 en 5 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 is aan het Waalse Gewest en aan de Franse Gemeenschapscommissie overgedragen bij artikel 3 van het bijzonder decreet van 3 april 2014 'relatif aux compétences de la Communauté française dont l'exercice est transféré à la Région wallonne et à la Commission communautaire française', aangenomen met toepassing van artikel 138 van de Grondwet.

‡LW-ADEYPBJAJ-HFAIFXV‡

van bewijs voor de in bijlage II bij deze verordening vermelde onlineprocedures maar ook voor de procedures vermeld in de richtlijnen 2005/36/EG,[7] 2006/123/EG,[8] 2014/24/EU[9] en 2014/25/EU[10].

Voorts voorziet artikel 20 van het samenwerkingsakkoord, ter uitvoering van die bepalingen van verordening (EU) 2018/1724,[11] in de procedure voor de behandeling van de aanvragen tot erkenning van een beroepskwalificatie die binnen het toepassingsgebied vallen van richtlijn 2005/35/EG.

3.4. Ter gelegenheid van de omzetting van die richtlijn heeft de afdeling Wetgeving echter op het volgende gewezen:[12]

> "Vermits (…) de ontworpen regeling betrekking heeft op beroepskwalificaties die vereist zijn voor de uitoefening van beroepen waarvan de regeling tot de bevoegdheden van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie behoort,[13] vindt de aan te nemen ordonnantie zijn bevoegdheidsrechtelijke grondslag in de grondwets- of bijzondere wetsbepalingen op grond waarvan de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie voor die aangelegenheid bevoegd is."

Hetzelfde geldt voor de aangelegenheden die aan het Waalse Gewest en aan de Franse Gemeenschapscommissie zijn overgedragen.[14]

---

[7] Richtlijn 2005/36/EG van het Europees Parlement en de Raad van 7 september 2005 'betreffende de erkenning van beroepskwalificaties'.

[8] Richtlijn 2006/123/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 'betreffende diensten op de interne markt'.

[9] Richtlijn 2014/24/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 februari 2014 'betreffende het plaatsen van overheidsopdrachten en tot intrekking van Richtlijn 2004/18/EG'.

[10] Richtlijn 2014/25/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 februari 2014 'betreffende het plaatsen van opdrachten in de sectoren water- en energievoorziening, vervoer en postdiensten en houdende intrekking van Richtlijn 2004/17/EG'.

[11] Zie artikel 14, lid 1, van verordening (EU) 2018/1724.

[12] Adv.RvS 67.444/3 van 18 juni 2020 over een voorontwerp dat heeft geleid tot de ordonnantie van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie van 20 mei 2021 'tot gedeeltelijke omzetting van richtlijn 2005/36/EG van het Europees Parlement en de Raad van 7 september 2005 betreffende de erkenning van beroepskwalificaties en tot gedeeltelijke omzetting van richtlijn (EU) 2018/958 van het Europees Parlement en de Raad van 28 juni 2018 betreffende een evenredigheids-beoordeling voorafgaand aan een nieuwe reglementering van beroepen', *Parl.St.* Ver.Verg.Gem.Gem.Comm. 2020-21, nr. B-70/1, 72.

[13] *Voetnoot 5 van het geciteerde advies:* In de nota aan de leden van het Verenigd College wordt verduidelijkt dat momenteel de volgende beroepen worden beschouwd als door de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie gereglementeerde beroepen: de verantwoordelijken en kinderbegeleiders in de kinderopvang en de gezins- of bejaardenhelpers in de thuiszorg (thuishulp). Op korte termijn wordt verwacht dat ook thuisoppassen een gereglementeerd beroep wordt.

[14] Zie onder meer adv.RvS 69.176/4 van 17 mei 2021 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van het Waalse Gewest van 8 juli 2021 'transposant la directive (UE) 2018/958 du Parlement européen et du Conseil du 28 juin 2018 relative à un contrôle de proportionnalité avant l'adoption d'une nouvelle réglementation de professions', *Parl.St.* W.Parl. 2020-21, nr. 618/1, 11, en het decreet van het Waalse Gewest van 8 juli 2021 'transposant la directive (UE) 2018/958 du Parlement européen et du Conseil du 28 juin 2018 relative à un contrôle de proportionnalité avant l'adoption d'une nouvelle réglementation de professions pour les matières réglées par l'article 138 de la Constitution', *Parl.St.* W.Parl. 2020-21, nr. 619/1, 11.

‡LW-ADEYPBJAJ-HFAIFXV‡

In het kader van de omzetting van richtlijn 2006/123/EG heeft de afdeling Wetgeving ook het volgende vastgesteld, met name over de bevoegdheid van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en de Franse Gemeenschapscommissie:[15]

"4.1. In advies 47.084/1/V van 8 september 2009 over het ontwerp dat geleid heeft tot de dienstenwet van 26 maart 2010 en de dienstenwet van 26 maart 2010 betreffende bepaalde juridische aspecten bedoeld in artikel 77 van de Grondwet, is in verband met de bevoegdheid van de onderscheiden overheden met betrekking tot de omzetting van de dienstenrichtlijn het volgende opgemerkt:

'3. Het staat aan elk van de wetgevers om de dienstenrichtlijn met betrekking tot de eigen bevoegdheden in het interne recht om te zetten. De wet die thans in ontwerpvorm voorligt, kan derhalve enkel toepassing vinden op aangelegenheden tot regeling waarvan de federale overheid bevoegd is; het staat aan de gemeenschappen en de gewesten om de dienstenrichtlijn binnen hun eigen bevoegdheidssfeer om te zetten. (…)

4. Hetgeen sub 3 werd opgemerkt, neemt niet weg dat de omzetting van de dienstenrichtlijn door de onderscheiden regelgevers op een gecoördineerde wijze dient te verlopen. Het sluiten van een samenwerkingsakkoord, met toepassing van artikel 92*bis*, § 1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, ware het meest verkieslijk geweest teneinde duidelijkheid en coherentie te waarborgen, maar er is niet voor deze weg gekozen, wat de noodzaak tot onderling overleg en wederzijdse beleidsafstemming nog groter maakt.' [16]

Die opmerking is overgenomen in advies 47.470/2-47.471/2 van 25 november 2009 over de ontwerpen die geleid hebben tot de decreten (Waals Gewest) van 10 december 2009 'visant à transposer la Directive 2006/123/CE du Parlement européen et du Conseil du 12 décembre 2006 relative aux services dans le marché intérieur' resp. 'visant à transposer la Directive 2006/123/CE du Parlement européen et du Conseil du 12 décembre 2006 relative aux services dans le marché intérieur dans les matières visées à l'article 138 de la Constitution' [17], in advies 48.074/2 van 28 april 2010 over een ontwerp van decreet (Franse Gemeenschapscommissie) 'sur les services' [18], en in advies 48.243/2 van 2 juni 2010 over een ontwerp van decreet (Franse Gemeenschap) 'relatif aux services en Communauté française'.

Een gelijkaardige opmerking is ook gemaakt in advies 47.286/1 van 29 oktober 2009 over het ontwerp dat geleid heeft tot het dienstendecreet (Duitstalige Gemeenschap) van 15 maart 2010 [19] en in advies 47.713/1 van 2 februari 2010 over het ontwerp dat geleid heeft tot het decreet (Vlaamse Gemeenschap) van 25 juni 2010 tot

---

[15] Adv.RvS 48.525/1/V van 24 augustus 2010 over een voorontwerp dat heeft geleid tot de ordonnantie van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie van 9 juni 2011 'tot gedeeltelijke omzetting van de Richtlijn 2006/123/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 betreffende de diensten, wat de bevoegdheden van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie aangaat', *Parl.St.* Ver.Verg.Gem.Gem.Comm. 2010-11, nr. B-26/1, 37.

[16] *Voetnoot 3 van het geciteerde advies:* R.v.St., advies 47.084/1/V van 8 september 2009, *Parl. St.*, Kamer, 2009-10, nr. 52-2338/1, (111), 112, nrs. 3-4.

[17] *Voetnoot 4 van het geciteerde advies:* R.v.St., advies 47.470/2-47.471/2 van 25 november 2009, *Parl. St.*, Waals Parl., 2009-10, nr. 122-1, (33), 34, nr. 2.2.

[18] *Voetnoot 5 van het geciteerde advies:* R.v.St., advies 48.074/2 van 28 april 2010, *Parl. St*, Verg. COCOF, 2009-10, nr. 20-1, (39), 39-40.

[19] *Voetnoot 6 van het geciteerde advies:* R.v.St., advies 47.286/1 van 29 oktober 2009, *Parl. St.*, Parl. Duitst. Gem., 2009-10, nr. 29-1, (58), 58.

‡LW-ADEYPBJAJ-HFAIFXV‡

gedeeltelijke omzetting van Richtlijn 2006/123/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 betreffende diensten op de interne markt[20]."

3.5. Bijgevolg moeten, naast de huidige partijen bij het samenwerkingsakkoord, ook de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en de Franse Gemeenschapscommissie als partijen worden betrokken bij de totstandkoming van het samenwerkingsakkoord.

Bovendien moet het Waalse Gewest een instemmingsdecreet aannemen in het kader van de aangelegenheden die overeenkomstig artikel 138 van de Grondwet zijn overgedragen.

Uit het voorgaande volgt dat, om de bevoegdheidsverdeling bij de uitvoering van verordening (EU) 2018/1724 te respecteren, een nieuw samenwerkingsakkoord moet worden gesloten waarbij zowel de huidige partijen als de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en de Franse Gemeenschapscommissie worden betrokken, en dat de teksten houdende instemming met dit nieuwe samenwerkingsakkoord opnieuw voor advies aan de afdeling Wetgeving zullen moeten worden voorgelegd, overeenkomstig artikel 4/1, eerste lid, van de gecoördineerde wetten 'op de Raad van State'.

Het is onverminderd deze fundamentele opmerking dat de volgende bijzondere opmerkingen worden geformuleerd.

ONDERZOEK VAN HET SAMENWERKINGSAKKOORD

Artikel 7

4. Luidens artikel 7, tweede lid, van het samenwerkingsakkoord voert de nationale algemene coördinator de opdrachten uit bedoeld in de artikelen 17, 19, 20, 23, 25 en 28 van verordening (EU) 2018/1724. Artikel 28 van die verordening bepaalt evenwel dat, naast de in voormelde artikelen bedoelde opdrachten, de nationale coördinatoren ook de verplichtingen uit hoofde van artikel 7 van verordening (EU) 2018/1724 moeten vervullen. Artikel 7, tweede lid, van het samenwerkingsakkoord moet bijgevolg op dit punt worden aangevuld.

Artikel 13

5. Artikel 13, § 2, laatste zin, van het samenwerkingsakkoord bepaalt dat iedere partij de geraamde kosten kan opnemen in haar eigen begroting voor het volgend jaar. Deze bepaling is overbodig, vermits uit artikel 174 van de Grondwet en artikel 13 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 'tot hervorming der instellingen' reeds voortvloeit dat *alle* uitgaven, met inbegrip van de kosten die uit het samenwerkingsakkoord volgen, op de begroting en in de rekeningen moeten worden gebracht. Het gaat overigens om een verplichting en niet om louter een mogelijkheid. Bijgevolg moet deze zin worden weggelaten.

[20] *Voetnoot 7 van het geciteerde advies:* R.v.St., advies 47.713/1 van 2 februari 2010, *Parl. St.*, Vl. Parl., 2009-10, nr. 435-1, (37), 41.

‡LW-ADEYPBJAJ-HFAIFXV‡

Artikel 15

6. In artikel 15, vijfde lid, van het samenwerkingsakkoord is de zinsnede "van het samenwerkingsakkoord" overbodig en kan ze worden weggelaten.

ONDERZOEK VAN HET VOORONTWERP VAN WET

Artikel 1

7. In artikel 1 van het voorontwerp, betreffende de grondwettelijke basis, moeten de woorden "artikel 77 van de Grondwet" worden vervangen door de woorden "artikel 74 van de Grondwet".[21]

Artikel 3

8. Artikel 3 van het voorontwerp bepaalt dat de aan te nemen wet in werking zal treden op de dag waarop ze in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt.

Uit artikel 92*bis*, § 1, tweede lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 vloeit voort dat de samenwerkingsakkoorden die aan de betrokken wetgevende vergaderingen ter goedkeuring moeten worden voorgelegd, eerst gevolg kunnen hebben nadat elk van die wetgevende vergaderingen ermee heeft ingestemd. Artikel 23 van het samenwerkingsakkoord regelt bovendien uitdrukkelijk de inwerkingtreding ervan. Een partij bij het akkoord kan derhalve het samenwerkingsakkoord niet eenzijdig eerder (of later) in werking laten treden gewoon door te voorzien in een afwijking van de datum van inwerkingtreding van haar instemmingsakte op de tiende dag na de bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad*.

Artikel 3 van het voorontwerp is dan ook overbodig, kan tot verwarring leiden en kan dan ook beter worden weggelaten.

ONDERZOEK VAN HET VOORONTWERP VAN DECREET VAN HET WAALSE GEWEST

9. In het opschrift en artikel 1 van het voorontwerp moet de verwijzing naar het uitvoerend samenwerkingsakkoord worden weggelaten.[22]

[21] Overeenkomstig de overgangsbepaling die op 6 januari 2014 is ingevoegd, is artikel 77, eerste lid, 10°, van de Grondwet, dat betrekking had op "de wetten tot goedkeuring van samenwerkingsakkoorden tussen de Staat, de gemeenschappen en de gewesten", niet meer van toepassing sinds de dag van de verkiezingen met het oog op de algehele vernieuwing van de gemeenschaps- en gewestparlementen in 2014.

[22] Hetzelfde geldt overigens voor de memorie van toelichting bij het voorontwerp van wet waar in het opschrift, en in de toelichting bij artikel 2, ook melding wordt gemaakt van het uitvoerend samenwerkingsakkoord.

‡LW-ADEYPBJAJ-HFAIFXV‡

ONDERZOEK VAN HET VOORONTWERP VAN DECREET VAN DE FRANSE GEMEENSCHAP

10. In het opschrift en artikel 1 van het voorontwerp moet de verwijzing naar het uitvoerend samenwerkingsakkoord worden weggelaten.

ONDERZOEK VAN HET VOORONTWERP VAN ORDONNANTIE VAN HET BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE GEWEST

11. In het opschrift en artikel 2 van het voorontwerp moet de verwijzing naar het "Samenwerkingsakkoord van uitvoering [lees: uitvoerend samenwerkingsakkoord]" worden weggelaten.

*

‡LW-ADEYPBJAJ-HFAIFXV‡

1. En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la section de législation a fait porter son examen essentiellement sur la compétence de l'auteur de l'acte, le fondement juridique [1] et l'accomplissement des formalités prescrites.

*

PORTÉE DES AVANT-PROJETS

2. Les avant-projets de loi, de décret et d'ordonnance, soumis pour avis, ont pour objet de donner assentiment à l'accord de coopération [2] entre la Communauté flamande, la Région flamande, la Communauté française, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région de Bruxelles-Capitale et l'État fédéral 'sur l'exécution intergouvernementale du règlement (UE) 2018/1724 du Parlement Européen et du Conseil du 2 octobre 2018 établissant un portail numérique unique pour donner accès à des informations, à des procédures et à des services d'assistance et de résolution de problèmes et modifiant le règlement (UE) n°1024/2012'.

En exécution du règlement (UE) 2018/1724 du Parlement européen et du Conseil du 2 octobre 2018 'établissant un portail numérique unique pour donner accès à des informations, à des procédures et à des services d'assistance et de résolution de problèmes, et modifiant le règlement (UE) n° 1024/2012', cet accord de coopération prévoit notamment une « gouvernance intergouvernementale » (article 5 de l'accord de coopération [3]), qui se compose d'un groupe de pilotage du programme (article 6), des coordinateurs généraux (articles 7 et 8), des coordinateurs techniques et d'information (articles 9 et 10), du groupe général de coordination (article 11), et de l'équipe intergouvernementale, qui est chargée de l'exécution intergouvernementale opérationnelle [4] du règlement (UE) 2018/1724 (article 12). Il répartit également certaines charges découlant de l'exécution des obligations imposées à la Belgique par le règlement (UE) 2018/1724 (article 13).

COMPÉTENCE

3.1. Selon l'exposé des motifs accompagnant l'avant-projet de loi,

> « Ce Règlement contient essentiellement les trois piliers suivants (i) un volet 'informations' (cf. liste en Annexe I du Règlement qui contient la liste des domaines

[1] S'agissant d'avant-projets de loi, décret ou ordonnance, on entend par « fondement juridique » la conformité avec les normes supérieures.

[2] Et en ce qui concerne l'avant-projet de décret de la région wallonne et de la Communauté française ainsi que l'avant-projet d'ordonnance de la Région de Bruxelles-Capitale, à l'accord de coopération d'exécution : voir à cet égard les observations 9 à 11.

[3] Tout comme les articles 13, 15 et 18 à 24 de l'accord de coopération, cet article n'a pas d'intitulé, tandis que les autres articles de l'accord de coopération en sont bien pourvus. Lorsque l'on fait le choix de donner un intitulé aux articles (voir à cet égard : *Principes de technique législative. Guide de rédaction des textes législatifs et réglementaires*, Conseil d'État, 2008, recommandation 54, à consulter sur le site Internet du Conseil d'État (www.raadvst-consetat.be)), il convient de le faire de manière systématique.

[4] Il est conseillé de préciser dans l'exposé des motifs des avant-projets ce que l'on entend par là.

‡LW-ADEYPBJAJ-HFAIFXV‡

d'information importants pour les citoyens et les entreprises dans l'exercice de leurs droits visés à l'article 2, alinéa 2, § a), et que leur confère le marché intérieur), (ii) un volet 'procédure en ligne' (cf. Annexe II du Règlement qui contient un aperçu des procédures devant être disponibles en ligne. En outre, des informations ainsi qu'un lien vers les procédures en ligne appartenant aux domaines d'information de l'Annexe I sont également fournis.) et (iii) un volet 'services d'assistance et de résolution de problèmes (cf. Annexe III du Règlement qui énumère tous les services auxquels il est fait référence).

La mise en œuvre du Règlement relève de la responsabilité de tous les niveaux de pouvoirs belges (fédéral, entités fédérées, administrations locales et provinciales). Chacun des 3 piliers du Règlement (information, procédures et services d'assistance) contient des éléments qui relèvent des compétences des entités fédérées ou des administrations locales et provinciales, des compétences fédérales ou sont des compétences mixtes (par exemple, pour le développement de la procédure relative au démarrage, à la gestion et la cessation d'une entreprise) ».

La Commission communautaire commune et la Commission communautaire française ne sont pourtant pas parties à cet accord de coopération.

3.2. Interrogé à ce sujet, le fonctionnaire délégué a répondu ce qui suit :

« Het doel van het Samenwerkingsakkoord in kwestie is de uitvoering van Verordening (EU) 2018/1724 van het Europees Parlement en de Raad van 2 oktober 2018 tot oprichting van één digitale toegangspoort voor informatie, procedures en diensten voor ondersteuning en probleemoplossing (hierna 'SDG-Verordening'). De uitvoering van de SDG-Verordening noodzaakt de samenwerking van verschillende entiteiten, die elk binnen hun eigen bevoegdheid optreden.

De SDG-Verordening voorziet hoofdzakelijk in drie belangrijke luiken, namelijk:

- Een informatie luik (bijlage I van de verordening);
- Een online procedure luik (bijlage II van de verordening);
- Een luik 'diensten voor ondersteuning en probleemoplossing' (bijlage III van de SDG-Verordening).

Het tweede luik betreft het uitwerken van online procedures voor burgers en ondernemingen. Sommige van deze procedures raken aan de bevoegdheid van de gemeenschappen, meer in het bijzonder onderwijs (artikelen 127 en 130 Grondwet). Voor een aantal van deze procedures is ook een samenwerking noodzakelijk met de door de federale overheid te ontwikkelen bouwsteen mbt *only once technical system* adhv samenwerkingsakkoord. Voorbeelden van online uit te voeren onderwijs gerelateerde procedures zijn onder andere:

- Aanvraag bij een overheidsorgaan of -instantie van studiefinanciering, zoals studiebeurzen en studieleningen, voor tertiair onderwijs;
- Indiening van een initieel verzoek tot toelating tot een openbare instelling voor tertiair onderwijs;
- Verzoek om academische erkenning van diploma's, getuigschriften of andere bewijzen van studies of opleidingen waarbij er eveneens een raakvlak is met de procedure 'creatie van een onderneming' en waarvoor een samenwerking tussen de federale overheid en de gemeenschappen noodzakelijk is

Bovenvermelde procedures brengen dan ook een rechtstreekse betrokkenheid van de gemeenschappen bij het opstellen van het Samenwerkingsakkoord SDG met zich mee.

‡LW-ADEYPBJAJ-HFAIFXV‡

Echter, voor wat de Gemeenschapscommissies betreft (artikel 60 bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen), zijn er geen onmiddellijke raakvlakken met de SDG-Verordening. We maken daarbij een onderscheid tussen de bevoegdheden van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie enerzijds, en de Franse en Vlaamse Gemeenschapscommissies anderzijds:

- De Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (artikel 135 Grondwet) treedt op als volwaardig wetgevend orgaan voor de bi-persoonsgebonden aangelegenheden in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, voornamelijk met betrekking tot gezondheidsbeleid en bijstand aan personen. De SDG-Verordening heeft geen raakvlakken met de bevoegdheden toegekend aan de GGC, wat bijgevolg verantwoord dat de GGC niet opgenomen werd als partij in het SDG Samenwerkingsakkoord.

- De Franse Gemeenschapscommissie (artikel 136 Grondwet) treedt op als gedecentraliseerde orgaan van de Franse Gemeenschap voor de aangelegenheden van de gemeenschappen (onderwijs, persoonsgebonden, cultuur). Ze moet de decreten van de Franse Gemeenschap naleven, onder het toezicht van deze laatste. In die zin werd de Franse Gemeenschapscommissie niet rechtstreeks als partij betrokken bij het goedkeuringsproces van het Samenwerkingsakkoord SDG, maar onrechtstreeks via de Brusselse regionale coördinator ».

3.3. Cette position ne peut être suivie.

Tout d'abord, il ne peut être exclu que la Commission communautaire commune [5] et la Commission communautaire française [6], tout comme les autres autorités communautaires qui sont parties à l'accord de coopération, soient également compétentes pour certains domaines d'information visés à l'annexe I du règlement (UE) 2018/1724.

Ensuite, les articles 1er, paragraphe 1, b), et 14 de ce règlement – que l'article 17 de l'accord de coopération à l'examen tend à exécuter – mettent en place un système technique pour l'échange automatisé de justificatifs entre autorités compétentes de différents États membres et ceci pour les besoins de l'échange de justificatifs relativement aux procédures en ligne énumérées à l'annexe II du règlement mais également aux procédures prévues par les directives 2005/36/CE [7], 2006/123/CE [8], 2014/24/UE [9] et 2014/25/UE [10].

[5] Conformément à l'article 63, alinéa 1er, de la loi spéciale du 12 janvier 1989 'relative aux Institutions bruxelloises', le collège réuni et l'assemblée réunie de la Commission communautaire commune exercent notamment les compétences visées à l'article 5 de la loi spéciale du 8 aout 1980 'de réformes institutionnelles'.

[6] Pour rappel, par l'article 3 du décret spécial du 3 avril 2014 'relatif aux compétences de la Communauté française dont l'exercice est transféré à la Région wallonne et à la Commission communautaire française', adopté en application de l'article 138 de la Constitution, l'exercice de certaines compétences visées aux articles 4 et 5 de la loi spéciale du 8 aout 1980 a été transféré à la Région wallonne et à la Commission communautaire française.

[7] Directive 2005/36/CE du Parlement européen et du Conseil du 7 septembre 2005 'relative à la reconnaissance des qualifications professionnelles'.

[8] Directive 2006/123/CE du Parlement européen et du Conseil du 12 décembre 2006 'relative aux services dans le marché intérieur'.

[9] Directive 2014/24/UE du Parlement européen et du Conseil du 26 février 2014 'sur la passation des marchés publics et abrogeant la directive 2004/18/CE'.

[10] Directive 2014/25/UE du Parlement européen et du Conseil du 26 février 2014 'relative à la passation de marchés par des entités opérant dans les secteurs de l'eau, de l'énergie, des transports et des services postaux et abrogeant la directive 2004/17/CE'.

‡LW-ADEYPBJAJ-HFAIFXV‡

Par ailleurs, l'article 20 de l'accord de coopération prévoit, en exécution de ces dispositions du règlement (UE) 2018/1724 [11], la procédure de traitement des demandes de reconnaissance d'une qualification professionnelle, entrant dans le champ d'application de la directive 2005/36/CE.

3.4. Or, comme la section de législation a eu l'occasion de le rappeler lors de la transposition de cette directive [12],

> « Étant donné que […] la réglementation en projet porte sur les qualifications professionnelles requises pour exercer les professions dont le règlement relève des compétences de la Commission communautaire commune [13], l'ordonnance dont l'adoption est envisagée trouve son fondement juridique au regard de la répartition des compétences dans les dispositions de la Constitution ou de loi spéciale en vertu desquelles la Commission communautaire commune est compétente en la matière ».

Il en est de même pour ce qui concerne les matières transférées à la Région wallonne et la Commission communautaire française [14].

Dans le cadre de la transposition de la directive 2006/123/CE, la section de législation a également constaté, notamment quant à la compétence de la Commission communautaire commune et de la Commission communautaire française [15] :

> « 4.1. Dans l'avis 47.084/1/V du 8 septembre 2009 sur le projet devenu la loi du 26 mars 2010 sur les services et la loi du 26 mars 2010 sur les services concernant certains aspects juridiques visés à l'article 77 de la Constitution, l'observation suivante a été formulée à propos de la compétence des différentes autorités en ce qui concerne la transposition de la directive services :
>
> > '3. Il appartient à chaque législateur de transposer la directive services en droit interne pour ce qui concerne ses propres compétences. Par conséquent, la loi dont le

[11] Voir article 14, paragraphe 1, du règlement (UE) 2018/1724.

[12] Avis 67.444/3 donné le 18 juin 2020 sur un avant-projet devenu l'ordonnance de la Commission communautaire commune du 20 mai 2021 'transposant partiellement la directive 2005/36/CE du Parlement européen et du Conseil du 7 septembre 2005 relative à la reconnaissance des qualifications professionnelles et transposant partiellement la directive (UE) 2018/958 du Parlement européen et du Conseil du 28 juin 2018 relative à un contrôle de proportionnalité avant l'adoption d'une nouvelle réglementation de professions', *Doc. parl.*, Ass. Réun. C.C.C., 2020-2021, B-70/1, p. 72.

[13] *Note de bas de page n° 5 de l'avis cité :* La note aux membres du Collège réuni précise qu'actuellement, les professions suivantes sont considérées comme réglementées par la Commission communautaire commune : les responsables et les accompagnateurs d'enfants des milieux d'accueil et les aides familiales ou les aides seniors dans l'aide à domicile. À court terme, on peut s'attendre à ce que les services de garde à domicile fassent également partie des professions réglementées.

[14] Voir notamment l'avis 69.176/4 donné le 17 mai 2021 sur un avant-projet devenu le décret de la Région wallonne du 8 juillet 2021 'transposant la directive (UE) 2018/958 du Parlement européen et du Conseil du 28 juin 2018 relative à un contrôle de proportionnalité avant l'adoption d'une nouvelle réglementation de professions', *Doc. parl.*, Parl. w., 2020-2021, n° 618/1, p. 11 et le décret de la Région wallonne du 8 juillet 2021 'transposant la directive (UE) 2018/958 du Parlement européen et du Conseil du 28 juin 2018 relative à un contrôle de proportionnalité avant l'adoption d'une nouvelle réglementation de professions pour les matières réglées par l'article 138 de la Constitution', *Doc. parl.*, Parl. w., 2020-2021, n° 619/1, p. 11.

[15] Avis 48.525/1/V donné le 24 août 2010 sur un avant-projet devenu l'ordonnance de la Commission communautaire commune du 9 juin 2011 'visant à transposer partiellement la Directive 2006/123/CE du Parlement européen et du Conseil du 12 décembre 2006 relative aux services, en ce qui concerne les compétences de la Commission communautaire commune', *Doc. parl.*, Ass. Réun. C.C.C., 2010-2011, B-26/1, p. 37.

‡LW-ADEYPBJAJ-HFAIFXV‡

projet est actuellement à l'examen ne peut s'appliquer qu'aux matières que l'autorité fédérale est habilitée à réglementer ; il appartient aux communautés et aux régions de transposer la directive services dans les limites de leurs compétences. [...]

4. L'observation faite au point 3 n'empêche pas que la transposition de la directive services par les différents législateurs doit intervenir de manière coordonnée. Afin de garantir clarté et cohérence, il aurait été préférable de conclure un accord de coopération en application de l'article 92*bis*, § 1er, de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles, mais cette option n'a pas été retenue, ce qui renforce la nécessité de concertation mutuelle et de d'harmonisation réciproque des politiques'. [16]

Cette observation a été répétée dans l'avis 47.470/2-47.471/2 du 25 novembre 2009 sur les projets devenus les décrets (Région wallonne) du 10 décembre 2009 'visant à transposer la Directive 2006/123/CE du Parlement européen et du Conseil du 12 décembre 2006 relative aux services dans le marché intérieur' et 'visant à transposer la Directive 2006/123/CE du Parlement européen et du Conseil du 12 décembre 2006 relative aux services dans le marché intérieur dans les matières visées à l'article 138 de la Constitution' [17], dans l'avis 48.074/2 du 28 avril 2010 sur un projet de décret (Commission communautaire française) 'sur les services' [18], ainsi que dans l'avis 48.243/2 du 2 juin 2010 sur un projet de décret (Communauté française) 'relatif aux services en Communauté française'.

Une observation analogue a également été formulée dans l'avis 47.286/1 du 29 octobre 2009 sur le projet devenu le décret (Communauté germanophone) du 15 mars 2010 sur les services [19] et dans l'avis 47.713/1 du 2 février 2010 sur le projet devenu le décret (Communauté flamande) du 25 juin 2010 portant la transposition partielle de la Directive 2006/123/CE du Parlement européen et du Conseil du 12 décembre 2006 relative aux services dans le marché intérieur [20] ».

3.5. Par conséquent, il s'impose qu'outre les parties actuelles à l'accord de coopération, la Commission communautaire commune et la Commission communautaire française y soient également associées en tant que parties.

En outre, la Région wallonne devra adopter un décret d'assentiment dans le cadre des matières transférées conformément à l'article 138 de la Constitution.

Il découle de ce qui précède qu'aux fins de respecter la répartition des compétences pour l'exécution du règlement (UE) 2018/1724, un nouvel accord de coopération, associant les parties actuelles ainsi que la Commission communautaire commune et la Commission communautaire française, devra être conclu et les actes d'assentiment à ce nouvel accord de

---

[16] *Note de bas de page 3 de l'avis cité* : C.E., avis 47.084/1/V du 8 septembre 2009, *Doc. parl.*, Chambre, 2009-2010, n° 52 2338/1, (111), p. 112, nos 3-4.

[17] *Note de bas de page 4 de l'avis cité* : C.E., avis 47.470/2-47.471/2 du 25 novembre 2009, *Doc. parl.*, Parl. wallon, 2009-2010, n° 122-1, (33), p. 34, n° 2.2.

[18] *Note de bas de page 5 de l'avis cité* : C.E., avis 48.074/2 du 28 avril 2010, *Doc. parl.*, Assemblée COCOF, 2009-2010, n° 20-1, (39), pp. 39-40.

[19] *Note de bas de page 6 de l'avis cité* : C.E., avis 47.286/1 du 29 octobre 2009, *Doc. parl.*, Parl. Comm. germ., 2009-2010, n° 29-1, (58), p. 58.

[20] *Note de bas de page 7 de l'avis cité* : C.E., avis 47.713/1 du 2 février 2010, *Doc. parl.*, Parl. fl., 2009-2010, n° 435-1, (37), p. 41.

‡LW-ADEYPBJAJ-HFAIFXV‡

coopération devront à nouveau être soumis à l'avis de la section de législation conformément à l'article 4/1, alinéa 1er, des lois coordonnées 'sur le Conseil d'État'.

C'est sans préjudice de cette observation fondamentale que les observations particulières suivantes sont formulées.

EXAMEN DE L'ACCORD DE COOPÉRATION

Article 7

4. Aux termes de l'article 7, alinéa 2, de l'accord de coopération, le coordinateur national général assure les missions visées aux articles 17, 19, 20, 23, 25 et 28 du règlement (UE) 2018/1724. L'article 28 de ce règlement dispose cependant qu'outre les missions visées aux articles précités, les coordinateurs nationaux doivent également remplir les obligations découlant au titre de l'article 7 du règlement (UE) 2018/1724. L'article 7, alinéa 2, de l'accord de coopération doit par conséquent être complété sur ce point.

Article 13

5. L'article 13, § 2, dernière phrase, de l'accord de coopération dispose que chaque partie peut inscrire les frais estimés dans ses propres budgets pour l'année suivante. Cette disposition est superflue, étant donné qu'il ressort déjà de l'article 174 de la Constitution et de l'article 13 de la loi spéciale du 8 août 1980 'de réformes institutionnelles' que *toutes* les dépenses, y compris les frais résultant de l'accord de coopération, doivent être portées au budget et dans les comptes. Il s'agit du reste d'une obligation et pas simplement d'une possibilité. On omettra par conséquent cette phrase.

Article 15

6. À l'article 15, alinéa 5, de l'accord de coopération, le membre de phrase « de l'accord de coopération » est superflu et peut être omis.

EXAMEN DE L'AVANT-PROJET DE LOI

Article 1er

7. À l'article 1er de l'avant-projet, en ce qui concerne le fondement constitutionnel, les mots « l'article 77 de la Constitution » seront remplacés par « l'article 74 de la Constitution » [21].

[21] Conformément à la disposition transitoire, insérée le 6 janvier 2014, l'article 77, alinéa 1er, 10°, de la Constitution, qui visait « les lois portant approbation d'accords de coopération conclus entre l'état, les communautés et les régions »

‡LW-ADEYPBJAJ-HFAIFXV‡

Article 3

8. L'article 3 de l'avant-projet dispose que la loi à adopter entrera en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur belge.*

Il résulte de l'article 92*bis*, § 1er, alinéa 2, de la loi spéciale du 8 août 1980 que les accords de coopération qui doivent être soumis à l'approbation des assemblées législatives concernées n'ont d'effet qu'après avoir reçu l'assentiment de chacune de ces assemblées législatives. En outre, l'article 23 de l'accord de coopération règle expressément l'entrée en vigueur de ce dernier. Une partie à l'accord ne peut dès lors pas unilatéralement faire entrer l'accord de coopération en vigueur plus tôt (ou plus tard), par le simple fait de prévoir une dérogation à la date d'entrée en vigueur de sa norme d'assentiment le dixième jour suivant la publication au Moniteur belge.

L'article 3 de l'avant-projet est dès lors superflu, peut être source de confusion et devrait donc être omis.

EXAMEN DE L'AVANT-PROJET DE DÉCRET DE LA RÉGION WALLONNE

9. Dans l'intitulé et à l'article 1er de l'avant-projet, la référence à l'accord de coopération d'exécution sera omise [22].

EXAMEN DE L'AVANT-PROJET DE DÉCRET DE LA COMMUNAUTÉ FRANÇAISE

10. Dans l'intitulé et à l'article 1er de l'avant-projet, la référence à l'accord de coopération d'exécution sera omise.

n'est plus d'application depuis le jour des élections en vue du renouvellement intégral des Parlements de communauté et de région en 2014.

[22] La même observation vaut au demeurant pour l'exposé des motifs de l'avant-projet de loi, dans lequel l'intitulé et le commentaire sur l'article 2 font également mention de l'accord de coopération d'exécution.

‡LW-ADEYPBJAJ-HFAIFXV‡

EXAMEN DE L'AVANT-PROJET D'ORDONNANCE DE LA RÉGION DE BRUXELLES-CAPITALE

11. Dans l'intitulé et à l'article 2 de l'avant-projet, la référence à l'accord de coopération d'exécution sera omise.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER

Yves DEPOORTER

DE VOORZITTER - LE PRÉSIDENT

Jeroen VAN NIEUWENHOVE

‡LW-ADEYPBJAJ-HFAIFXV‡